

BESTUURLIJK TRANSFORMATIE AKKOORD JEUGD DRENTHE 2019 - 2022

INLEIDING

Binnen de jeugdhulpregio Drenthe zijn de gemeenten in 2017 geconfronteerd met een tekort op het jeugdhulpbudget. De verwachting is dat ook in 2018 een tekort ontstaat.

Doel van het akkoord

De 12 Drentse gemeenten en de 5 grootste jeugdzorgaanbieders willen gezamenlijk zorgdragen voor een kwalitatief goed jeugdhulpaanbod tegen betaalbare kosten.

Kaders van het akkoord

De doelen en uitgangspunten van de Jeugdwet zijn richtinggevend voor dit akkoord:

- Meer preventie, eigen verantwoordelijkheid, benutten eigen kracht en sociale netwerk van kinderen en hun ouders;
- Kinderen en jongeren naar vermogen mee laten doen, door normaliseren, ontzorgen en niet onnodig medicaliseren;
- Sneller jeugdhulp op maat, dicht bij huis, om zo beroep op gespecialiseerde zorg te verminderen;
- Betere samenwerking: 1-gezin, 1-plan, 1-regisseur, door ontschotting van budgetten;
- Meer ruimte voor professionals, door terugdringen regeldruk.

Het akkoord is daarnaast het vervolg van het *Jeugdzorgstatement Drenthe* en is ondersteunend aan het *Transformatieplan Zorg voor Jeugd 2018-2020*. Deze onderdelen samen vormen het kader waarbinnen de zorgaanbieders en de gemeenten de transformatie van de jeugdhulp in Drenthe verder vormgeven.

Jeugdzorgstatement Drenthe

Aan de hand van de documentaire 'Alicia' zijn gemeenten, jeugdhulpaanbieders, verwijzers, cliëntbelangenorganisaties en onderwijs in februari 2018 met elkaar in gesprek gegaan over de vraag: *Hoe komen we met elkaar tot een betere jeugdhulp?* De opbrengst van de dag is samengebracht en in juli 2018 bekrachtigd in het 'Statement Jeugd Drenthe' en omvat de thema's:

- Matched care;
- Samenbrengen kennis en ervaring generalisten en specialisten;
- Gebruik van actueel best en effectief bewezen zorgactiviteiten en programma's via bijvoorbeeld kennisinstituten en reguliere scholing van professionals;
- Actief inzetten en investeren op preventie.

Zorg voor Jeugd

In reactie op de tussenevaluatie van de Jeugdwet in april 2018 is het landelijke programma 'Zorg voor de Jeugd' gestart. Daarin zijn zes actielijnen geformuleerd:

- Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen;
- Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien;
- Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen;
- Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden;
- Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt;
- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap.

Transformatieplan Zorg voor Jeugd 2018-2020

Via het Transformatiefonds zijn er middelen beschikbaar om de vernieuwing en verbetering van de jeugdhulp te ondersteunen. Hiervoor heeft de jeugdhulpregio Drenthe een driejarig transformatieplan opgesteld dat aansluit op bovengenoemde actielijnen en zich specifiek richt op:

- Het vormgeven en inrichten van een Drentse Jeugdacademie;
- Het afstemmen van de inzet van zorg tussen de gecertificeerde instellingen en de gemeenten;
- Het ontwikkelen van kleinschalige voorzieningen voor jeugdigen.

De uitvoering van dit transformatie akkoord wordt vormgegeven via de programma structuur van het Transformatieplan Zorg voor Jeugd, op basis van wetenschappelijke kennis die er voor zorgt dat de beoogde doelen behaald worden.

Passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen

Verder wordt door dit akkoord de visie en aanpak zoals verwoord in 'Passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen' van de branches gespecialiseerde zorg voor jeugdigen omarmd. Hierin wordt het belang van de ontwikkelcirkel lerend jeugdhulpstelsel omschreven.

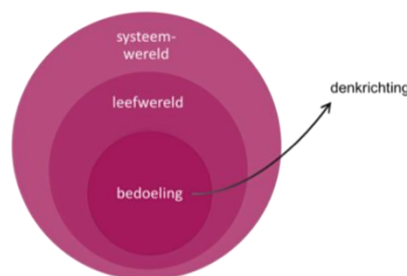
Strategische alliantie

Om de transformatie vorm te geven is er 'transformationeel leiderschap' nodig¹. Kenmerkend voor dat leiderschap zijn een duidelijke visie en focus op een beter resultaat voor de cliënten en gezinnen, het aangaan van allianties en een sterk commitment daaraan, de bereidheid om de eigen organisatie te veranderen en het inspireren en motiveren van de betrokkenen.

Dit akkoord wil als strategische alliantie een intensieve samenwerking aangaan op basis van vertrouwen, wederkerigheid en gedeelde visie. De 5 grootste jeugdzorgaanbieders in Drenthe kiezen samen met de 12 gemeenten voor een voortrekkersrol in de transformatie die moet leiden naar een passend en kwalitatief goed totaal jeugdhulpaanbod tegen betaalbare kosten. In de uitvoering van het akkoord worden ook andere partners betrokken die van belang zijn in het bereiken van het doel, zoals de kleinere jeugdzorgaanbieders, het preventieve veld en het onderwijs.

De bedoeling

We constateren dat de denkrichting de afgelopen periode van zowel de gemeenten als de zorgaanbieders vooral vanuit de systeem wereld is geweest en dat we daarmee de aansluiting op 'de bedoeling' (van de transformatie) kwijt geraakt zijn. We willen meer en nadrukkelijk aansluiten bij de leefwereld van kinderen, jongeren en ouders. Waarbij het vasthouden aan 'de bedoeling' en de transformatiedoelen van de Jeugdwet het uitgangspunt is.

De focus van het akkoord ligt expliciet op 'de bedoeling' van de transformatie en niet op de 'systemen'. We geven ons de opdracht om vanuit ieders perspectief te komen tot oplossingen en voortdurende ontwikkelingen in het Drentse jeugdhulplandschap, van preventie tot en met specialistische zorg, om aan die bedoeling steeds beter te voldoen.

¹ <https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Leiding-geven-aan-transformatie.pdf>

Positionering Bestuurlijk Akkoord

Het akkoord is onderdeel van een groter geheel, en vormt één spoor van meerdere sporen:

Versterken lokale samenwerking

Tussen gemeenten, onderwijs, welzijn, jeugdhulp, huisartsen, ouders: *preventie en zo vroeg mogelijk signaleren welk kind (echt) hulp nodig heeft en daar adequaat in voorzien (basis op orde)*

Bestuurlijk Transformatie Akkoord Jeugd Drenthe

Strategische alliantie Drentse gemeenten en 5 grootste jeugdzorgaanbieders op inhoud en financiën: *met minder geld, meer goede jeugdzorg*

Beroep op rijksoverheid (Financiële) analyse en ruimte om te hervormen

Maatschappelijke discussie

Sterke gezinnen en stabiele relaties, accepteren verschillen tussen kinderen (positieve gezondheid)

Analyse situatie en tekorten

Er zijn veel aannames en veronderstellingen betreffende de huidige situatie en tekorten. Dit leidt tot de wens tot analyse als basis voor de vervolgstappen. De analyse wordt na ondertekening van het akkoord in januari 2019 uitgevoerd op basis van bestaande informatie bij zowel gemeenten als aanbieders, zowel financieel als op inhoud. Dit vraagt om transparantie en het inzetten van capaciteit. De meeste gemeenten zijn al gestart met analyses, deze dienen als input.

De tijdens de voorbereiding van dit akkoord gevonden 'constatering' en 'sleutels tot transformatie' worden nader geanalyseerd en er wordt vastgesteld of de veronderstellingen kloppen. Het regelmatig analyseren en monitoren van de vorderingen wordt gezien als een terugkerend thema (ontwikkelcyclus).

Door het uitvoeren van een gezamenlijke analyse wordt het startpunt van het akkoord gemeenschappelijk en worden vanuit de analyse ambitieuze doelen geformuleerd die bijdragen aan het bovenliggende doel, een kwalitatief goed jeugdhulpaanbod tegen betaalbare kosten. De analyse mondt op deze manier uit in een uitvoeringsplan voor 2019 en verder.

Voorafgaand aan de analyse worden gezamenlijk de onderzoeksvragen geformuleerd.

CONSTATERINGEN

Met betrekking tot de transformatie constateren we:

1. Dat de transformatie van jeugdhulp ook gaat over een maatschappelijke discussie over het accepteren van 'variatie op normaal'

In de huidige maatschappij is afwijkend gedrag van kinderen snel aanleiding voor onderzoek en diagnose. Voor sommige vraagstukken moeten er echter andere wegen bewandeld worden en inzet van zorg voorkomen worden. Naast aandacht voor preventie van risico's en problemen in de psychosociale ontwikkeling van jeugdigen is een toenemende aandacht voor beschermende factoren die een positieve ontwikkeling van jeugd bevorderen van belang.

2. Dat de diversiteit in de jeugdverwijsroutes (gemeentelijke toegangen, kinderartsen, jeugdartsen, huisartsen, GI's) de transformatie mogelijk niet bevordert

De verschillende routes zijn gescheiden routes die bepalend zijn voor de zorg die ingezet wordt. Vanuit de gemeentelijke toegangen is er meer druk op transformeren, terwijl de route via de huisartsen niet anders is dan voor de decentralisaties. Daarnaast zijn de gemeentelijke toegangen in ontwikkeling. De aanbieders willen hun specialistische kennis inzetten voor ondersteuning en versterking van de toegangen met als doel het bevorderen van het op- en afschalen, matched care en normaliseren.

3. Dat er verschillende beelden zijn bij de rol en bijdrage van de kleinere zorgaanbieders aan de transformatie

De kleine aanbieders hebben een groeiend zorgaandeel. Dit vraagt om nadere analyse. Naast het beeld dat ze zorgen voor differentiatie in het aanbod zijn er verschillende beelden bij de kwaliteit. Het is belangrijk af te spreken waarbij en hoe de grotere en de kleinere zorgaanbieders elkaar kunnen ondersteunen, versterken en aanvullen. Waardoor grotere aanbieder zich meer kunnen richten op hun specialistische functie en er een dekkend aanbod ontstaat.

4. Dat we nog te weinig van elkaar en van onze ervaringen leren waardoor de transformatie niet bevordert wordt

Er is veel vraag naar meer leren en ontwikkelen. De ontwikkeling naar een Drentse Jeugdacademie komt hieraan tegemoet. De BGZJ, de branches voor jeugdhulp, hebben een model gemaakt voor de ontwikkeling van jeugdhulp naar preventie en hulp die steeds effectiever wordt en meer baten heeft².

5. Dat er door de zorgaanbieders veel administratieve druk ervaren wordt en dat dit de transformatie de afgelopen periode in de weg heeft gestaan

Er is de afgelopen periode veel tijd en energie gaan zitten in de transitie, het opnieuw inrichten van de sector. De huidige inrichting van de administratie wordt als veeleisend en een te grote kostenpost gezien. Er zit veel tijd tussen signaal/vraag en inzet van zorg, door ingewikkelde indicatieprocedures en discussies over toegang en inzet van zorg. Jeugdprofessionals zijn een (te groot) deel van hun tijd bezig met administratie, waardoor de zorg duurder lijkt te worden. Er is behoefte om na te gaan wat de bedoeling van administratie is en hoe we de doelen bereiken met zo weinig mogelijk inzet.

6. Dat het meer samenwerken door iedereen wordt genoemd als belangrijke voorwaarde tot transformatie, maar dat dit desondanks nog steeds niet goed van de grond komt

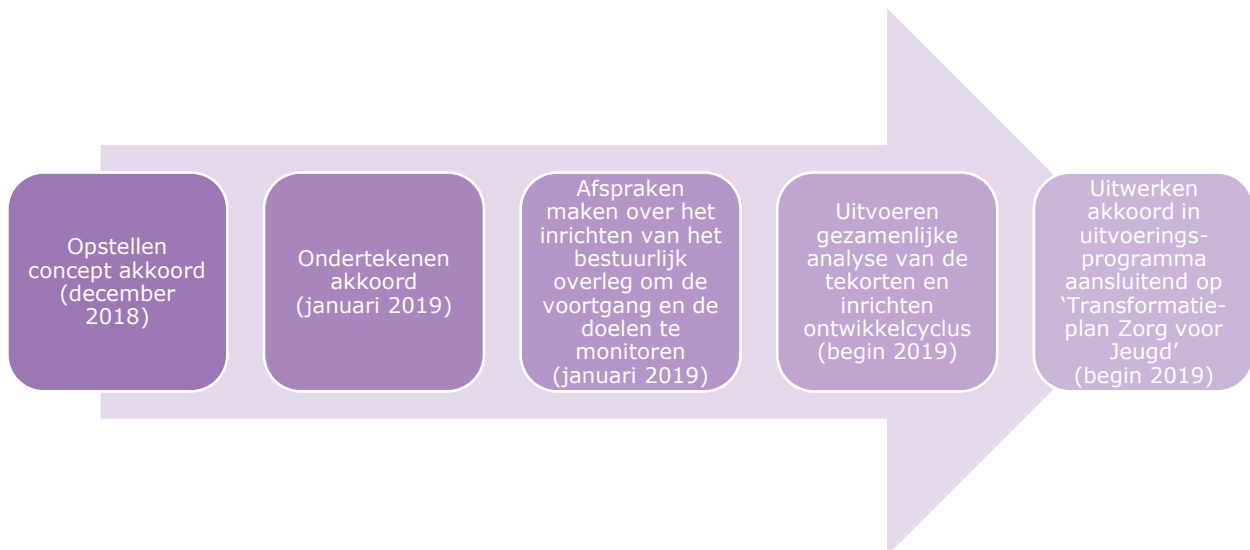
Al jaren wordt er gesproken over de noodzaak van betere samenwerking met het onderwijs, zonder dat hier veel voortgang op is. Ook de onderlinge samenwerking tussen zorgaanbieders en

² https://vng.nl/files/vng/publicaties/2017/201703_handreiking_passende_zorg_bgzj_jeugd.pdf

de samenwerking met het preventieve veld moet beter. Het akkoord dient een regionale impact te hebben en moet ook stakeholders uit andere domeinen zoals het onderwijs in beweging brengen.

VERVOLGSTAPPEN

In het overleg van 26 november 2018 hebben we vastgesteld dat er een commitment is op het aangaan van dit akkoord en een strategische alliantie. Waarbij het aansluiten op het 'Jeugdzorgstatement Drenthe' en het 'Transformatieplan Zorg voor Jeugd' het uitgangspunt is. Voor het ondertekenen van het akkoord wordt in januari 2019 een tekenmoment gepland. Tijdens deze bijeenkomst worden daarnaast afspraken gemaakt over het inrichten van het bestuurlijk overleg om de voortgang en de doelen te monitoren (1 keer per 2 maanden). Een eerste stap is het uitvoeren van een gezamenlijke analyse van de situatie en de tekorten. Op basis waarvan vervolgens het akkoord uitgewerkt gaat worden in ambitieuze doelen en een uitvoeringsprogramma. Het op te stellen uitvoeringsprogramma sluit aan op het 'Transformatieplan Zorg voor Jeugd'.

ONDERTEKENING AKKOORD

Gemeenten	Jeugdzorgaanbieders
Datum en handtekening	Datum en handtekening